

Силабус курсу

Страхування

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність - 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рік навчання: 4

Семестр: 7

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к.е.н, доцент **Галушак Валентина Володимирівна**

Контактна інформація

valyagal@ukr.net +38 (099)9093611

Опис дисципліни

Курс «Страхування» покликаний забезпечити здобуття студентами знань з теорії страхування та організації страхового ринку, а також з практики здійснення страхування юридичних та фізичних осіб. Зростання ризику у всіх сферах людського життя та господарської діяльності обумовлює необхідність захисту громадян від можливих втрат та розподілу збитків серед широкого загалу. Саме страхування дозволяє створити замкнуту систему для компенсації збитків від негативних природних та інших факторів у матеріальному виробництві. У процесі вивчення дисципліни студенти повинні вміти обирати оптимальну форму страхування; знати порядок посадових інструкцій страховиків; опановувати особливості організації та проведення страхування різних видів, техніку та методику оформлення необхідних документів; досліджувати законодавство та нормативні акти, котрі стосуються порядку організації та проведення страхування.

Структура курсу

Години (лек./ практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування	Розуміти необхідність страхового захисту суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами. Володіти системою знань про страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту та форми організації фондів страхового захисту. Аналізувати самострахування, його сутність, межі доцільного застосування та джерела. Проводити аналіз етапів виникнення та розвитку страхування. Визначати сутність страхування та його місце в системі економічних категорій. Розуміти функції страхування, принципи страхування. Обґрунтовувати роль страхування в економії коштів, активізації бізнесу, збільшенні обсягів інвестицій.	Питання, тестові завдання
2/2	Тема 2. Класифіка- ція страхування	Володіти системою знань про класифікацію у страхуванні, її наукове та практичне призначення. Визначати класифікацію страхування за об'єктами. Орієнтуватися в галузях страхування: майнове, особове та страхування відповідальності. Аналізувати види страхування. Розуміти класифікацію за родом небезпеки:	Реферати, питання

		страхування фінансово-кредитних, транспортних, с/г, вогневих та інших ризиків; класифікацію за формами здійснення; класифікація за статусом страхувальника; класифікацію за спеціалізацією страховика.	
2/2	Тема 3. Управління страховими ризиками	Розуміти поняття ризику та його основні характеристики. Визначати місце ризику у страхуванні. Управління ризиком. Володіти знаннями про роль ризик-менеджменту у встановленні та визначенні методів впливу на ризик. Проводити порівняльну характеристику основних видів ризику. Визначати та аналізувати суб'єктивні та об'єктивні ризики; матеріальні та нематеріальні ризики; чисті та спекулятивні ризики; спеціальні ризики. Давати оцінку ризику та визначати доцільність його страхування.	Питання, тестові завдання, задачі
2/2	Тема 4. Загальна характеристика страхового ринку та його інфраструктури	Володіти системою знань про страховий ринок: сутність, основні види та елементи. Визначати страхові послуги як об'єкти взаємовідносин страховиків та страхувальників. Проводити порівняльну характеристику суб'єктів страхового ринку. Визначати роль посередників (страхових агентів та страхових брокерів) у здійсненні страхової діяльності. Аналізувати основні етапи розвитку страхового ринку в Україні. розуміти сутність та завдання маркетингу в страхуванні.	Реферати, презентації, задачі
2/2	Тема 5. Страхова організація як частина економічної системи	Орієнтуватися в організаційних формах страховика. Розуміти порядок створення, функціонування та ліквідацію страхових компаній. Проводити аналіз спеціалізації страховиків та умов залучення іноземних інвесторів до створення страховиків. Характеризувати ресурси страховика: фінансові, матеріальні, трудові, інформаційні. Визначати структуру страхових компаній.	Питання, тестові завдання, презентації
2/2	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	Володіти знаннями про необхідність та значення державного регулювання страхової діяльності. Знати правові основи державного регулювання страхової діяльності в Україні та шляхи їх наближення до міжнародних стандартів. Орієнтуватися у органах нагляду за страховою діяльністю в Україні, знати їх права та функції. Знати як відбувається реєстрація, ліцензування страховиків та контроль за їхньою діяльністю.	Питання, тестові завдання, задачі
4/4	Тема 7. Особливості здійснення особистого страхування	Знати основні підгалузі особового страхування: від нещасних випадків, страхування життя, медичне страхування. Визначати ризикові та нагромаджувальні види особового страхування. Орієнтуватися в обов'язкових видах страхування від нещасних випадків і професійних захворювань; обов'язковому страхуванні життя і здоров'я окремих категорій державних службовців та посадових осіб; обов'язковому страхуванні від нещасних випадків на транспорті. Володіти системою знань про медичне страхування, його суб'єктів та об'єкти. Розуміти принципи організації та умови проведення обов'язкового медичного страхування та особливості здійснення добровільного медичного страхування.	Реферати, питання, задачі
4/4	Тема 8. Особливості здійснення	Володіти знаннями про страхування майна громадян: будівель і споруд, домашніх тварин, домашнього та іншого майна. Знати як відбувається страхування	

	майнового страхування	транспортних засобів: автомобільного, морського, авіаційного транспорту та страхування вантажів. Розуміти як здійснюється страхування майна юридичних осіб. Орієнтуватися у страхуванні технічних ризиків. Усвідомити особливості страхування майна сільськогосподарських підприємств: страхування врожаю сільськогосподарських культур, тварин, будівель та іншого майна.	Питання, тестові завдання, задачі
2/2	Тема 9. Страхування відповідальності	Розуміти систему страхування цивільної відповідальності власників автотransпортних засобів. Орієнтуватися у роботі Моторного (транспортного) страхового бюро України та його функціях. Володіти знаннями про Міжнародну систему «Зелена картка». Знати як відбувається страхування відповідальності боржника за неповернення кредитів, страхування депозитів. Знати механізми страхування відповідальності роботодавців за безпечні умови праці та страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції. Розуміти схеми здійснення страхування професійної відповідальності та страхування за забруднення довкілля.	Реферати, презентації, тестові завдання
2/2	Тема 10. Проведення перестрахування та співстрахування	Володіти системою знань про необхідність та сутність перестрахування. Орієнтуватися у суб'єктах перестрахування. Розуміти законодавчі вимоги щодо здійснення перестрахувальних операцій. Розкривати методи проведення перестрахування. Проводити порівняльний аналіз методів перестрахування. Знати форми проведення перестрахувальних операцій. Аналізувати пропорційне перестрахування та непропорційне перестрахування на базі договорів ексцедента збитку та ексцедента збитковості. Розуміти механізм здійснення співстрахування та його застосування.	Питання, задачі, тестові завдання
4/4	Тема 11. Доходи, витрати і фінансові результати страховика	Розуміти склад доходів страховика: доходи від страхової діяльності, доходи від інвестування тимчасово вільних коштів, інші доходи. Аналізувати зароблені страхові премії та порядок їх визначення. Визначати доходи від інвестування тимчасово вільних коштів та їх різновидності. Орієнтуватися у витратах страховика: їхньому складі та економічному змісті. Володіти знаннями про собівартість страхової послуги та виплату страхових сум та страхового відшкодування. Аналізувати витрати на утримання страхової організації. Володіти системою знань про прибуток страховика. Визначати прибуток від страхової діяльності. Розуміти порядок розрахунку прибутку від інвестиційної діяльності. Знати як оподатковуються прибутки страховика: отримані від страхової діяльності при страхуванні життя та при ризикових видах страхування; отримані від інвестиційних та інших операцій. Орієнтуватися у розподілі решти прибутку після оподаткування.	Питання, тестові завдання, реферати
2/2	Тема 12. Фінансова надійність страховика	Володіти системою знань про економічний зміст та значення фінансової надійності страхової компанії. Розуміти як формується збалансований страховий портфель – основа забезпечення фінансової стійкості страхових операцій. Визначати платоспроможність страховика та умови її забезпечення. Аналізувати власні	Питання, тести, задачі

	кошти страховика, технічні резерви та їх склад. Визначати показники платоспроможності, фактичний та нормативний запас платоспроможності, знати порядок їх обчислення.	
--	---	--

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Березька К., Кнейслер О., Спасів Н., Кулина Г. Інформаційна технологія прогнозування фінансових результатів страхових компаній. *Ukrainian Journal of Information Technology*. 2021. Vol. 3. No 2. P. 87-93.
2. Братюк В.П. Сучасний стан страхового ринку в Україні. Економіка та управління підприємствами. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. Вип. 12. 2022. URL: <http://tnveconom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/244/239>
3. Волошина-Сідей В., Коверза А. Сучасні підходи до дослідження потенціалу ринку страхування життя. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1641/1578>
4. Галушак В.В. Особливості страхування екологічного ризику в Україні. *Науковий вісник УНУ. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. Випуск 30. 2020. С. 36-40 URL: http://www.visnykeconom.uzhnu.uz.ua/archive/30_2020ua/9.pdf
5. Галушак В.В. Основи успішної реалізації реінжинірингу страхової компанії. *Бізнес-навігатор. Науково-виробничий журнал*. Випуск 3 (59). 2020. Частина 1. Видавничий дім «Гельветика» 2020. С. 125-131. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2020/59_2020/59_2020.pdf
6. Halushchak V.V. Ecological insurance as an economic tool for environmental safety. *Міжнародна науково-практична конференція: Менеджмент, аудит та фінанси: стан, проблеми та науково-економічний розвиток*. (м. Дніпро, 23 травня 2020 р.). Дніпро: НО «Перспектива», 2020. С.76-79. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/38991>
7. Галушак В.В. The main aspects of business process reengineering of an insurance company. *Науковий журнал «Економічні студії»*. Львів: Львівська економічна фундація. Вип. 4 (34). 2021. С.16-22. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/53187>
8. Галушак В.В. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Страхування» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Чортків ЧННІБ ЗУНУ: Поліграфіст, 2024. 45с.
9. Галушак В.В. Методичні вказівки та довідковий матеріал до виконання тренінгу і самостійної роботи з курсу «Страхування» для студентів денної форми навчання. Чортків ЧННІБ ЗУНУ: Поліграфіст, 2024. 27с.
10. Галушак В.В. Методичні вказівки до проведення практичних занять з курсу «Страхування» для студентів усіх форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Чортків ЧННІБ ЗУНУ: Поліграфіст, 2024. 30с.
11. Гузела І. Моделювання сценаріїв оподаткування результатів діяльності страховиків України. *Світ фінансів*. 2021. № 3(68). С.101-114. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44427/1/%D0%93%D0%A3%D0%97%D0%95%D0%9B%D0%90.PDF>
12. Журавка О., Бухтіарова А., Пахненко О. Страхування. Суми: СДУ, 2020. 350 с.
13. Качула С., Лисяк Л., Ляшевський Я. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній (АК “Страхова група “ТАС”). *Агросвіт*. 2021. № 1-2. С.12-19.
14. Кисільова І., Величко А. Оцінка фінансової надійності страхової організації. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/471/453>.
15. Кнейслер О., Спасів Н., Король С. Новелізаційні тенденції розвитку страхових компаній в Україні. *Світ фінансів*. 2021. № 2. С. 106–117.
16. Крилов Д. В. Медичне страхування в Україні: сучасний стан та основні проблеми. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. №10. URL: https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_10_2023
17. Куцик П. О., Сороківський В. М., Кузьма Х. В. Статистичні підходи до оцінювання величини фінансових ресурсів страхових компаній. *Вісник Львівського торговельно-*

- економічного університету. *Економічні науки*. 2022. № 66. С. 5-9. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1072/1014>.
18. Маргасова В. Г. Медичне страхування та його роль у фінансовому забезпеченні стратегічного розвитку системи охорони здоров'я в умовах цифровізації. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. №1. С. 165-170. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-290-1-29>
 19. Міловська Н. Сторони договору страхування та особливості їх правосуб'єктності. *Право України*. 2021. № 7. С. 72–88.
 20. Мельник Т. А., Сибірцев В.В. Страхування: навчальний посібник. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.
 21. Морозова (Селіверстова) Л.С. Підходи до визначення платоспроможності страхових компаній. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 51. С. 268–271. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2021/51_2021_ukr/45.pdf.
 22. Морозова Л.С., Тимошук О. Розвиток державного регулювання страхової діяльності в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 2. С. 134–140. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/244127>
 23. Нечипоренко В. Визначення перестраховування в законодавстві України: до питання вдосконалення. *Право України*. 2021. № 7. С. 63–71
 24. Олійник О., Нагасва Г. Страхування: навч. посіб. Харків: Стильна типографія, 2020. 256 с.
 25. Плиса В., Плиса М., Плиса З. Управління ризиками у сфері електронних страхових послуг. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2021. Вип. 60. С. 86-104. URL: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2021.60.0.6008>
 26. Про страхування : Закон України від 18.11 2021 р. № 1909-IX. Верховна Рада України. Поточна редакція від 20.06.2024. Підстава-3720-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
 27. Прокопчук О. Т., Цимбалюк Ю. А., Мельник К. М. Інвестиційна діяльність страхових організацій в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 16. С. 5-12.
 28. Попова А. Професійна фінансова діяльність у сфері страхування. *Право України*. 2021. № 7. С. 30-44.
 29. Радзивілюк В. Процедура банкрутства страховиків в Україні. *Право України*. 2021. № 7. С. 100-115. 71.
 30. Романовська Ю.А., Гаврилюк О.Р. Роль страхування в забезпеченні соціальної безпеки. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 41. С. 290-296. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2020/41_2020_ukr/49.pdf
 31. Сосновська О. О. Страхування. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
 32. Страхування : навч. посіб. / Т. Є. Терещенко, Л. О. Заволока, О. Б. Пономарьова; Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 220 с.
 33. Татарин Н. Б., Підручняк К. П. Особливості фінансової діяльності страхових компаній в Україні. *Молодий вчений*. 2022. № 5 (105). С. 30-35. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4771>
 34. Терещенко Т.Є., Заволока Л.О., Пономарьова О.Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях): навч. посіб. Дніпро: Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 220 с.
 35. «Форіншурер». *Онлайн-журнал Ліги страхових організацій України*. 2023-2024pp. URL: <https://forinsurer.com/>
 36. Чуницька І. І., Богріновцева Л. М. Особливості діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. ВІП. 71. С. 251-258. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/46.pdf
 37. Шкурко В. Сектор перестраховування у фінансовій системі. *SCIENTIA-FRUCTUOSA*. 2022. № 3. С. 93-102. URL: <http://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/485/421>
 38. Януль І.Є. Перспективи розвитку медичного страхування в Україні. *Економіка та держава*. 2021. № 4. С. 87–91. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/4_2021/17.pdf
 39. Aleskerova Yu., Rachok V. Analysis of the insurance company's financial status assessment. *The scientific heritage*. 2020. № 43. С. 3-11.

40. Balasubramanian R., Libarikian A., McElhane D. (2021). Insurance 2030 – the impact of AI on the future of insurance. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financialservices/our-insights/insurance-2030-the-impact-of-ai-on-the-future-of-insurance>.
41. Eckert C. & Osterrieder K. (2020). How digitalization affects insurance companies: overview and use cases of digital technologies. Zeitschrift für die gesamte Versicherungswissenschaft. <https://doi.org/10.1007/s12297-020-00475-9>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Страховання» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 6 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-6 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 6 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 7-12 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Тренінг – макс. 100 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (2 задачі) – по 30 балів, макс. 60 балів. Теоретичне питання – макс. 20 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Модульна робота – вид контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичного завдання: 1 задача, за розв’язання студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує задачу і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує задачу, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв’язує задачу, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичних питань: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 2 бали, що в підсумку дає максимально 20 балів;

2 бали – за тест надано правильну відповідь.

практичного завдання: 2 задачі, за розв'язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 30 балів, що в підсумку дає максимально 60 балів;

16–30 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує задачі та інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

6–15 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує задачі, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–5 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує задачі, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)